vbi non fuerunt:ſicut fides:⁊ cetera hmõi:et
ſi aduenticia videntˀ cũ doctrina inferuntˀ nõ
tñ foris poſita vel foris peracta ſunt ſicut illa
q̃ creduntˀ:ſed intus oı̃no in ip̃o animo eẽ ce⸗
perũt· Fides eñ non eſt qð creditˀ· ſed q̃ cre
ditur· ⁊ illud creditˀ. illa ꝯſpicitur· Cũ q꞉ eſſe
cepit in animo qui iam erat animus añq̃ͣ iſta
eſſe cepiſſet:aduenticiũ quidã videtˀ ⁊ in p̃te
ritis habebitˀ:qñ ſuccedente ſpecie iã eſſe de⸗
ſtiterit:aliamq꞉ nũc trinitatẽ facit ꝑ ſuam pñ
tiam retẽta:ꝯſpecta:dilecta:aliamq꞉ tũc faci⸗
et ꝑ quoddã ſui veſtigiũ qð in memoria p̃teri
ens dereliq̃rit:ſicut iam ſupradictnm eſt·

An virtutes quibus ad eternitatem tẽditˀ
deſinãt cũ ad eterna ꝑduxerint· Ca·IX·

Vtrum aũt tunc etiam ꝟtutes q̃bus
in hac mortalitate bene viuitˀ· quia ⁊
ip̃e incipiũt eſſe in animo: q̃ cũ ſine
illis p̃us eſſꝫ tñ animus erat:deſinant eſſe cũ
ad eterna ꝑduxerint:nõnulla queſtio ẽ· Qui
buſdã eñ viſum eſt deſituras:⁊ de trib᷒ q̃deꝫ
prudẽtia fortitudine:temperãtia cũ hoc dicitˀ
nõ nihil dici videtˀ· Juſticia vero imortalis ẽ·
⁊ magis tũc ꝑficietˀ in nob:q̃ꝫ eſſe ceſſabit· De
omnibus tñ q̃ttuor magnus auctor eloquen
tie tullius in hortenſio dialogo diſputãs· Si
nobis inq̃t cũ ex hac vita migrauerimus ĩ be
atoꝝ inſulis imortale euum:vt fabule ferunt
degere liceret:q̃d opus eſſet eloquẽtia: cũ iu
dicia nulla fierent:aut ip̃is etiã virtutib᷒ nec
eñ fortitudinis egeremus nullo ꝓpoſito aut
labore aut ꝑiculo:nec iuſticia:cũ eſſꝫ nihil qð
appeteretˀ alicui:nec t̃pantia q̃ regerat eas q̃
nulle eẽnt libidines:nec prudẽtia quidẽ ege⸗
remus nullo delecto ꝓpoſito bonoꝝ ⁊ malo⸗
rũ· Vna igitur eſſemus beati cognitiõe nãe
⁊ ſciã qua ſola etiã deoꝝ eſt vita laudãda· Ex
q̃ intelligi põt cetera neceſſitatis eſſe vnuꝫ h̃
volũtatis· Jta ille tantus orator cũ phiam p̃⸗
dicaret recolẽs ea q̃ a philoſophis acceperat
⁊ p̃clare ac ſuauiter explicãs in hac tantũ vita
quã videmus erũnis et erroribus plenã: oẽs
quattuor neceſſarias dixit eſſe ꝟtutes:nullaꝫ
vero earũ cũ ex hac vita emigrauerimus ſi li
ceat ibi viuere vbi viuitˀ beate· Sed bonos a⸗
nimos ſola beatos eſſe cognitiõe ⁊ ſciã:hoc ẽ
cõtemplatione nature:qua nihil eſt melius ⁊
amabilius:ea eſt natura q̃ creauit oẽs cete⸗
ras inſtituitq꞉ naturas· Cui regenti eſſe ſbdi
tũ ſi iuſticie ẽ imortalˀe oı̃no iuſticia nec in illa
eẽ beatitudine deſinet ſed talis ⁊ tanta erit vt
ꝑfectior ⁊ maior eſſe non poſſit· Fortaſſis ⁊ a
lie tres virtutes prudentia ſine vllo iam peri
culo erroris:fortitudo ſine moleſtia toleran⸗
dorum maloꝝ:temꝑantia ſine repugnatione
libidinũ:erunt in illa felicitate:vt prudentie
ſit nullũ bonũ deo p̃ponere vlˀ equare fortitu⸗
dinis:ei firmiſſime cohere꞉ tem̃pantie nul
lo defectu noxio delectari· Nunc auteꝫ quod
agit iuſticia in ſubuenien do miſeris qð pru⸗
dentia in precauendis inſidijs qð fortitudo ĩ
ꝑferendis moleſtijs:qð temꝑantia in coercẽ
dis delectationbus prauis non ibi erit vbi ni
hil omnino mali erit:ac ꝑ hoc iſta virtutum o
pera que huic mortali vite ſunt neceſſaria:ſicˀ
fides ad quaꝫ referenda ſunt:in preteritꝭ ha
bebuntur· Et aliam nũc faciunt trinitatẽ:cuꝫ
ea p̃ſentia tenemus:aſpicimus:amamus:ali
am tunc factura ſunt:cum ea nõ eſſe:ſed fuiſ⸗
ſe ꝑ quedam eoꝝ veſtigia que p̃tereundo in
memoria derelinquent reperiemus· q꞉ ⁊ tũc
trinitas erit cum illud qualecũq꞉ veſtigium ⁊
memoriter retinebitur:⁊ agnoſcetˀ veraciter
⁊ hoc vtrũq꞉ tertia voluntate iungetur·

De cognoſcibilibus temporalibus:quorũ
alia cognitiõem noſtram preueniunt:alio nõ
precedunt· Capitulum·X·

Jn omniũ iſtarum quas ꝯmemoraui⸗
mus temꝑalium reꝝ ſcientia:quedaꝫ
cognoſcibilia ⁊ cognitiõem interpo⸗
ſitione t̃pis antecedũt ſicut ſunt ea ſenſibilia
que iam erant in rebus anteq̃ꝫ cognoſcerentˀ
vel ea omnia que ꝑ hiſtoriam cognoſcuntur·
Quedam vero ſimul eſſe incipiũt:velut ſi ali
quid viſibile qð oı̃no nõ erat:ante nr̃os ocu⸗
los oriatur:cognitiõem nr̃am vtiq꞉ non p̃ce⸗
dit· aut ſi aliq̃d ſonet vbi adeſt auditor· ſimul
ꝓfecto incipiũt eſſe ſimulq꞉ deſinũt ⁊ ſonus ⁊
ei᷒ audit᷒· Verũtñ ſiue t̃pe p̃cedẽtia:ſiue ſimlˀ
eſſe incipiẽtia cognoſcibilia cognitionem gi⸗
gnũt:nõ cognitione gignũtur· Cognitiõe ꝟo
facta cũ ea que cognoſcimus poſita in mẽo⸗
ria recordatiõe reuiuiſcuntˀ:q̃s nõ videat po⸗
rem eſſe t̃pe in memoria retentionẽ q̃ꝫ ĩ recor
datione viſionẽ:⁊ hui᷒ vtriuſq꞉ tertia volũta
te iũctiõem· Porro aũt in mente nõ ſic ẽ· Ne⸗
q꞉ eñ aduẽticia ſibi ip̃a eſt q̃ſi ad ſeip̃am q̃ iaꝫ
erat venerit aliũde:eadẽ ip̃a q̃ nõ erat:aut ñ
aliũde eadem ip̃a q̃ nõ erat:aut nõ aliũde ve⸗
nerit:ſed in ſe ip̃a q̃ iam erat nata ſit ea ipſa q̃
nõ erat:ſicut in ip̃o hoı̃e q̃ nõ erãt oriuntˀ:aut
alijs docẽtibus:aut cogitatiõibus ꝓprijs:ſicˀ
fides:ſicut virtutes:ſicut in mẽte q̃ iã erat ori
tur fides q̃ nõ erat· Aut poſt cognitionẽ ſui re
cordando ſeip̃am velut in memoria ſua cõſti⸗
tutam videt:ſi q̃ nõ ibi fuerit anteq̃ꝫ ſeip̃aꝫ co
gnoſceret:cum ꝓfecto ex quo eſſe cepit nũq̃ꝫ
ſui meminiſſe:nunq̃ꝫ ſe intelligere:nunq̃ꝫ ſe

amare deſtiterit:ſicut iam oſtendimus:ac ꝑ hȯ
qñ ad ſeipam cognitione ↄuertit̃:fit trinitas·
in q̃ iam ⁊ verbũ poſſit intelligi· Formatꝰ q̃p=
pe ex ipa cognitio volũtate vtrũq; iungente·
Ibi ergo magis agnoſcendo ẽ imago q̃ ꝗrim⁹

An ſemꝑ memoria p̃teritarum rerũ ſit: an
etiam preſentium· Capitulum·XI·

ſ Ed dicet aliquis· Nõ ẽ iſta memoria
q̃ mens ſui meminiſſe ꝓhibet̃:q̃ ſibi ſꝑ
eſt pñs· Memoria eñ p̃teritoꝝ ẽ nõ
p̃ſentium· Nam quidã cũ de v̓tutibus agerẽt
in quibus eſt etiã tullius:in tria iſta prudẽtiã
diuiſerũt:memoriã intelligentiã ꝓuidentiaʒ·
Memoriã ſcʒ p̃teritis·intelligentiã pñtibus·
ꝓuidentiã rebus tribuẽtes futuris· quã ñ ha
bent certam niſi preſcij futuroꝝ q̃ nõ eſt mu=
nus hoim niſi detur deſuꝑ:vt ꝓphetis· Unde
Sap·9· ſcriptura:ſapiẽtie de hoibus aiens· Cogitati
ones inq̃t mortaliũ timide ⁊ incerte ꝓuiden=
tie noſtre· Memoria v̓o de p̃teritis· ⁊ intelli=
gentia de p̃ſentibus certa eſt·ſed p̃ſentib⁹ vti
q; corꝑalibus rebus· Nam corꝑales corꝑaliuʒ
p̃ſentes ſunt aſpectibus oculoꝝ· Sed q̃ dicit
memoriã nõ eſſe p̃ſentiũ:attẽdat quemadmo
dũ dictũ ſit in ipis ſecularibus lr̃is:vbi maioris
fuit cure v̓boꝝ integritas q̃ veritas reꝝ· nec
talia paſſus vlyxes oblitoſve ſui eſt ithacus·
diſcrimine tanto· Uirgilius eñ cũ ſui nõ obli
tũ diceret vlyxem:q̃d aliud itelligi voluit niſi
ꝙ meminerit ſui· Cũ ĝ ſibi pñs eſſet:nullo mõ
ſui meminiſſet niſi ad res p̃ſentes memoria ꝑ
tineret· Quapropter ſicut in rebus p̃teritis ea
memoria dicit̃ qua fit vt valeãt recoli ⁊ recor
dari·ſic in re pñti ꝙ ſibi eſt mens·memoria ſi=
ne abſurditate dicenda eſt q̃ ſibi p̃ſto ẽ vt ſua
cogitatione poſſit intelligi ⁊ vtrũq; ſui amo=
re coniungi·

Qua facultate mens rationalis obtineat
vt in ea dei imago reſplendeat· Capi·XII·

Ec igit̃ trinitas mẽtis non ꝓpterea
b dei ẽ imago·q2 ſui meminit mẽs ⁊ in
telligit ac diligit ſe:ſed q2 põt etiam
meminiſſe ⁊ intelligere ⁊ amare a quo facta ẽ
Qõ cũ facit:ſapiẽs ipa fit·ſi aũt nõ facit etiam
cũ ſui meminit:ſeſeq; intelligit ac diligit ſtul=
ta eſt· Meminerit itaq; dei ſui ad cui⁹ imagi=
nem facta eſt:eũq; intelligat atq; diligat ·qȯ
vt breuius dicã colat deũ nõ factũ : cui⁹ ab eo
capax eſt facta:⁊ cui⁹ ꝑticeps eſſe põt· Propt̃
qȯ ſcriptũ eſt· Ecce dei cult⁹ eſt ſapia : ⁊ ñ ſua
luce:ſ; ſumme illius lucis ꝑticipatiõe ſapiens
erit:atq; vbi eterna ibi beata regnabit·ſic·n·
dicit̃ iſta hois ſapia:vt etiã dei ſit· Tũc eñ ve
ra eſt:nam ſi humana eſt:vana eſt· Uerꝫ non
ita dei qua ſapiens eſt deus· Neq; eñ ꝑticipa
tione ſui ſapiẽs eſt:ſicut mens ꝑticipatõe dei
Sed queadmodũ dicit̃ iuſticia dei:nõ ſolũ q̃
ipe iuſtus eſt:ſed quã dat hoi cũ iuſtificat im=
pium· Quã ↄmendans apl̃s ait de quibuſdã·
Ignorantes eñ dei iuſticiã ⁊ ſuã iuſticiã volẽ Rom·10
tes ↄſtituere:iuſticie dei nõ ſunt ſubiecti· Sic
eñ dici põt etiã de q̃buſdã: Ignorãtes dĩ ſapi
entiã:⁊ ſuã volẽtes ↄſtituẽ ſapiã dei nõ ſt̃ ſbie
cti· Eſt igit̃ nã nõ facta q̃ fecit oẽs ceteras ma
gnas ꝑuaſq; naturas eis quas fecit ſine dubi=
tatione p̃ſtantior:ac ꝑ hoc hac etiã de qua lo=
quimur rõnali ⁊ intellectuali:q̃ hois mens ẽ
ad eius qui eam fecit imagineʒ facta· Illa au
tem ceteris natura p̃ſtantior deus eſt· Et qui Act·17·
dem nõ longe poſitus ab vnoquoq; nr̃m: ſic
aplus dicit adiũgens· In illo eñ viuim⁹ ⁊ mo
uemur ⁊ ſumus· Qȯ ſi ſ̓m corpus diceret: eti
am de iſto corporeo mũdo poſſet intelligi· nã
⁊ in illo ſ̓m corp⁹ viuimus:mouemur ⁊ ſum⁹·
Unñ ſ̓m mentẽ q̃ facta eſt ad eius imaginem
debet hoc accipi excellentiore quodã codẽq;
nõ viſibili ſ; intelligibili mõ· Nam q̃d nõ eſt in
ipo de quo diuine ſcriptũ eſt·qm̃ ex ipo ⁊ ꝑ ip Roma·11
ſum ⁊ in ipo ſunt omnia· Proinde ſi in ipo ſũt
oĩa:in quo tandẽ pñt viuẽ q̃ viuunt ⁊ moueri Ps̃·72·
que mouent̃:niſi in quo ſunt· Nõ tñ oẽs cũ il=
lo ſunt eo mõ quo ei dictũ eſt· Ego ſemꝑ tecũ
Nec ipe cum omnibus eo mõ quo dicim⁹· Do
minus vobiſcũ· Magna itaq; hois miſeria ẽ
cum illo non eſſe:ſine quo non põt eſſe· In q̃
eñ eſt ꝓculdubio ſine illo non eſt· Et tñ ſi ei⁹
nõ meminit:eumq; nõ intelligit nec diligit cũ
illo non eſt· Qꝫ aũt quiſq; penitus obliuiſcit̃ :
nec commoueri eius vtiq; poteſt·

De reminiſcentia in deum cuius ſemper ẽ
capax mentis naturã· Capi·XIII

E viſibilibus rebus ad hanc rem ſu
d mamus exemplũ· Dicit tibi quiſpiã
quẽ nõ recognoſcis? Noſti me: ⁊ vt
cõmoneat:dicit vbi :qñ : quõ tibi innotuerit·
oibuſq; adhibitis ſignis quibus in memoriaʒ
reuoceris ſi nõ recognoſcis : ita iam oblitus
es:vt omnis illa noticia penitus deleta ſit ani
mo:nihilq; aliud reſtat:niſi vt credas ei qui ti
bi hoc dicit:ꝙ aliq̃ñ eũ noueras:aut ne hoc q̃
dem ſi fidedignus tibi eſſe qui loquit̃ nõ vide
tur· Si aũt remiſceris ꝑfecto redis in memo
riam tuam:⁊ in ea inuenis qȯ nõ fuerat peni
tus obliuione deletũ· Redeamus ad illud ꝓ=
pter qȯ adhibuimus humane ↄuerſatiõis exẽ Ps̃·9·
plum· Inter cetera pſalmus nonus· Conuer
tantur inquit peccatores in infernũ:oẽs gen Ps̃·21·
tes q̃ obliuiſcunt̃ deũ· Porro aũt vicciſſim⁹ et